AVFALL SVERIGE

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Ert dnr NV-26-072940
Vårt dnr R-2026-31

Malmö den 23 oktober 2026

REMISSVAR

Upphävande av föreskrifter (NFS 2020:6)

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Våra medlemmar – landets alla kommuner – ansvarar för att avfall samlas in, återvinns och behandlas på ett hållbart sätt. Det innebär att vi indirekt företräder hela Sveriges befolkning.

Avfall Sverige har också cirka 150 privata företag som associerade medlemmar.

Vi verkar för en hållbar och innovativ avfallshantering där vi samverkar med andra utifrån vårt samhällsansvar. Vår vision är en framtid utan avfall. Därför påverkar, utvecklar och samverkar vi för en framtid där avfall förebyggs, återvinns och ses som en resurs.

Avfall Sverige tackar för möjligheten att lämna remissvar.

1. Sammanfattning

Avfall Sverige tillstyrker förslaget att upphäva föreskrifterna (NFS 2020:6) eftersom det inte lägre finns något stöd i lagstiftningen för sådana föreskrifter. Samtidigt bedömer Avfall Sverige att det finns ett stort behov av fortsatt nationell vägledning kring framtagande om kommunala avfallsplaner samt mål och åtgärder för kommunalt avfall.

Avfalls Sverige vill särskilt framhålla följande:

- Naturvårdsverket bör ta fram en vägledning om hur kommunerna ska uppfylla krav på att rapportera mål och åtgärder efter att föreskrifterna upphävts.
- Det behöver förtydligas i en vägledning hur avfallsplanerna ska samordnas med andra kommunala planer.
- Naturvårdsverket bör ge vägledning om hur kommunerna ska analysera behovet avfallshantering.
- Löpande uppföljning och utvärdering är en viktig del för att säkerställa att avfallsplanen hålls relevant och detta bör lyftas i en vägledning.
- Samverkan med olika aktörer vid framtagande av avfallsplan är fortsatt viktigt och bör lyftas i en vägledning.

Avfall Sverige, Avfall Sverige AB, Baltzarsgatan 25, 211 36 Malmö, Telefon 040-35 66 00
E-post info@avfallsverige.se, Hemsida www.avfallsverige.se, Bankgiro 985-9877, Organisationsnummer 556260-8553

2. Generella kommentar

2.1 Mål och åtgärder

De nya bestämmelserna ställer inte längre krav på mål i de kommunala avfallsplanerna däremot ställs krav på att varje kommun ska ha egna mål och åtgärder för förebyggande av avfall och nedskräpning i 4 kap. 6 a § avfallsförordningen. Här behövs förtydligande kring:

- Närmare om innebörden av de mål och åtgärder som anges i avfallsförordningen,
- Hur ofta målen bör revideras,
- Hur rapportering till Naturvårdsverket ska ske och hur ofta,
- Hur målen och åtgärderna för förebyggande av avfall i avfallsförordningen förhåller sig till åtgärderna i den kommunala avfallsplanen. Kan det vara överlappande åtgärder?
- Det behöver förtydligas om målen i avfallsförordningen ska omfatta allt kommunalt avfall eller vad som avses med att kommunen ska besluta om egna mål och åtgärder,
- Ska åtgärderna i avfallsplanen omfatta avfall som kommunen ansvarar för inklusive det avfall kommunens organisation själv genererar? Avfall Sverige anser att åtgärderna ska omfatta det avfall kommunen ansvarar för samt kommunens egna avfall så kallade interna avfall.

2.2 Samordning av andra kommunala avfallsplaner behöver förtydligas.

Det behövs vägledning kring hur samordning med andra kommunala avfallsplaner kan ske.

Naturvårdsverket bör förtydliga följande:

- Vilka planer är lämpliga att samordna med,
- Hur kraven på avfallsplanens innehåll kan säkerställas vid samordning (åtgärder, beslutsprocess),
- Hur avfallsplanen ska redovisas till tillsynsmyndighet om den är samordnad med en annan plan.

Vägledningen bör innehåll konkreta exempel på olika modeller för samordning.

2.3 Framtida insamlingssystem och behov av anläggningar

Avfall Sverige anser att 15 kap. 46 § miljöbalken delvis motsvarar kraven i NFS 2020:6 som nu upphävs. Samtidigt behövs vägledning om hur de nya bestämmelserna i miljöbalken ska tolkas i praktiken och vilken detaljeringsnivå som förväntas när kommuner ska analysera behovet av avfallssystem. Vad bör en sådan analys innehålla, beskrivning av insamlingssystem, behandlingskapacitet, investeringsbehov etc. Det behöver även förtydligas om analys av behovet av avfallshantering omfattar allt avfall eller enbart det avfall som kommunen ansvarar för. Avfall Sverige förordar att analysen ska omfatta det avfall kommunen ansvarar för inklusive kommunens interna avfall. Tydlig vägledning minskar risken för allt för stora skillnader mellan olika kommuners bedömningar.

3. Generella kommentar - konsekvensutredning

3.1 Syfte, mål, åtgärder och styrmedel

I konsekvensbedömningen saknas konsekvenser av att krav på mål och åtgärder för förebyggande av avfall som kommunen inte ansvarar för försvinner. Flertal kommuner har haft begränsande möjligheter att jobba med detta avfall men det har varit en viktig signal att även detta avfall ska förbyggas.

Avfall Sverige delar bilden av förändringarna i lagstiftningen kan innebära sämre förutsättningar för kommunerna att jobba systematisk med förebyggande av avfall.

3.2 Nuläge och uppföljning

Avfall Sveriges instämmer i bedömningen att borttagande av krav på nulägesbeskrivning och uppföljning kan försvåra systematiskt arbete i kommunerna. Uppföljning och utvärdering är viktigt för att bedöma effekten av genomförda åtgärder och för att säkerställa att beslutade åtgärder genomförs i tid. Utan uppföljning riskerar fokus på avfallsförebyggande åtgärder att minska. Naturvårdsverket bör framhålla vikten av att ha rutiner för återkommande uppföljning i kommande vägledning.

Uppgifter om avfallsmängder

Kommunerna har liksom tidigare fortsatt en skyldighet att årligen rapportera in insamlade mängder avfall till Naturvårdsverket. Däremot finns det ingen motsvarande skyldighet för avfall från verksamheter och deras så kallade verksamhetsavfall. Även om kommunerna haft svårt att sammanställa dessa uppgifter har de i alla fall haft en möjlighet att samla in uppgifter med anledning av framtagande av kommunal avfallsplanering. Att denna möjlighet nu förvinner i och genom upphävandet av föreskrifterna innebär att tillgången till kunskap om lokala avfallsflöden från verksamheter riskerar att minska ytterligare. När nu uppgifterna inte längre ska samlas in inom ramen för avfallsplaneringen bör det säkerställas att motsvarande information kan tillhandahållas genom andra rapporteringar och uppföljningar.

Anläggningar

Att kraven på uppgifter om anläggningar som bedöms vara nödvändiga för att förebygga och hantera avfall tas bort kan bidra till minskad kunskap om kapaciteten i kommunen. Denna information kan utgöra ett viktigt underlag inte bara för den långsiktiga planeringen utan även för kommunernas krisberedskap, då den ger en samlad bild av tillgänglig infrastruktur för avfallshantering.

Nedlagda deponier

Avfall Sverige anser att det är viktigt att information om nedlagda deponier fortsatt finns tillgänglig. Däremot bör den informationen kopplas starkare till frågor kopplat till fysisk planering, markanvändning och arbete med förorenade områden. Naturvårdsverket bör därför överväga hur information om nedlagda deponier kan samordnas med annan

relevant vägledning från Naturvårdsverket eller Boverket.

Samråd

Avfall Sverige delar bedömningen att samverkan är viktig för kvaliteten och förankring av den kommunala avfallsplaneringen. När uttryckliga krav tas bort finns en risk att tidig involvering av olika aktörer extern och internt uteblir. En bristfällig dialog med berörda aktörer försvårar genomförande av åtgärder för att nå nationella mål. Naturvårdsverket bör tydligt framhålla vikten av bred förankring i kommande vägledning.

3.3 Länsstyrelsens sammanställning

Krav på en sammanställning till länsstyrelsen försvinner och istället ska hela avfallsplanen skickas till Länsstyrelsen. Det kan försvåra Länsstyrelsens arbete med att använda avfallsplanerna som underlag för tillsyn när kraven på innehållet i en avfallsplan minskar. Frågan blir särskilt relevant om avfallsplanerna samordnas med andra kommunala planer. Naturvårdsverket bör därför vägled kring hur ett sådant samordna dokument ska redovisas till länsstyrelsen.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till rådgivare, Lotta Lewis-Jonsson, lotta.lewis-jonsson@avfallsverige.se, tfn. 040-35 66 00.

Med vänlig hälsning
Avfall Sverige

Tony Clark
Vd